

sus parientes. E si fuere ome de menor guisa, deue luego morir por ello, o quando quier que le fallen; e si non le fallaren, deue perder todo lo que ouiere.

LEY III.

Como el Pueblo deue guardar al Rey, en las Amas, e en las otras mugeres, que fueren en Casa de la Reyna.

Muger muchas, de otras maneras, conuiene que anden, e siruan en Casa de las Reynas. Las vnas, que viuen y cotidianamente, para fazer seruicio; e las otras, que vienen y de otras partes, por cosas que non pueden escufar; asi como por pedir algo, o por querellarse de algun tuerto, que les ouiesse fecho. E destas y ha dellas, que son de Orden, asi como Monjas, o Freylas, de qualquier Religion que sean; e otras, que son seglares. E sin estas, andan y otras, que son sieruas, (1) asi como mugeres de otra Ley. Onde tambien estas, como todas las otras, que y viuiessen por qualquier razon, es tenuto el Pueblo de la guardar, por guarda del Rey, de manera que ninguno non le atreua, de fazer fazimiento con ellas, por que las fagan malas mugeres. Ca qualquier que yoguiesse con alguna dellas en Casa de la Reyna, faria alean conofcida; como quier quel non feria tan grande, como las que en las otras leyes diximos: de guisa que si fuere ome honrrado, e le fallaren en el fecho, que le dedeuen matar; e si non, ha de ser echado del Reyno. E si fuere de menor guisa, deue morir por ende, quando quier quel fallen; e si non lo pudieren auer, ha de perder la meytad de lo que ouiere. Mas si aquella con quien fiziesse el yerro, fuese Ama, que diesse la teta (2) a alguno de los fijos del Rey, o cobigera, que seruiesse a la Reyna cotidianamente, guardandole sus paños, o sus arcas, faria traycion conofcida, el que con ella yo-

rus, & deprehensus in hoc delicto, an consanguineo liceat occidere eum. Vide Joan. Andr. in additionib. ad Specular. tit. de constitutionib. in addition. incipit rubric. de consuetudin. in fin. ubi dicit. quod sic de rigore, item quia alias hoc delictum merebatur poenam mortis, si esset deprehensus, neque peccaret consanguineus, qui hunc aggrediretur, ut minister legis, & non ex rancore, ut vult ibidem Joan. Andr. & Abb. in cap. fin. de consuetud. colum. 4.

LEY IIII.

Carnaliter cognoscens in domo Regine seruitricem: vel seruum: seu aliam quamcumque foeminam, ibi existentem causa seruitutis, vel ibi venientem causa conseruendae iustitiae, occiditur in fragranti crimine reperiens. Si non ita reperiens, bannitur a Regno, & si minoris sit conditionis homo occiditur undecumque reperiens, non reperiens perdet medietatem bonorum, & si foemina sit nutritrix quae ablaclat filium Regis, vel sit cameraria Regine, quae vulgo dicitur cobigera, quia custodit pannos, & arcas Regine, erit, ut proditor occidendus, perdetque medietatem bonorum, & si reperiri nequeat, bannietur, & omnia bona amittet. Hoc dicit.

TITULO XV.

Qual deue ser el Pueblo en guardar al Rey, en sus Fijos.

Debo de ayuntamiento de amor, han los omes con sus mugeres; mas de bdo de ayuntamiento de linaje, este han derechamente con sus fijos, mas que con los otros parientes. Onde pues que en el titulo ante deste mostramos, qual deue el Pueblo ser en guardar al Rey, en su Muger, e en sus fijas, e en las otras mugeres que andan con ellas; queremos aqui dezir, qual conuiene que sea, en guardarle en sus fijos, e en los otros sus parientes. E mostraremos, como deue ser fecha esta guarda, e por que ra-

(1) Sieruas. Sed videbatur non ita punibilem esse coitum cum ancilla: cum propter suprum ancillae competat actio injuriarum, & de seruo corrupto, & leg. aquiliae, ut in leg. miles, §. pen. & leg. pen. ff. de adult. & posset extraordinarie puniri, ut dicit gloss. in leg. inter liberas, eod. tit. & condemnatus non est infamis, ut in leg. & si libidinem, C. de adulter. Sed hoc ideo fit: quia in domo Regine, & propter honorem Regis, ut hic dicitur, & procedit quando fuit factum suprum sine vi: nam si cum vi haberet locum, leg. unica, C. de rapt. Virgin. & leg. fin. tit. 20. 7. Partit.

(2) Que diesse la teta. Quid si esset vir, seu maritus nutritrix, an patietur hanc poenam? Dic quod non: quia hic non de coitu licito, sed illicito loquitur, & quod habetur in cap. ad eju, §. distin. procedit secundum gloss. ibi in alio casu, scilicet, quando mater est in purgatione, ne ex tali coitu generetur filii morbosi.

(3) Echado de la tierra. In banniri in xre, & in persona, ut dixi supra in leg. 2.

TITULUS XV.

razones, e en que cosas; e que bien, e pro viene della, quando bien se faze; e que daño, quando non es fecha como deue; e que pena merecen, los que yerran en ella.

LEY I.

Como deue el Pueblo guardar los Fijos del Rey.

Asi como el Pueblo es tenuto de conolcer, e de amar, e de temer, e de honrrar, e de guardar al Rey, por Dios, cuyo lugar tiene en tierra, e otrofi naturalmente, porque es Señor, e por las otras deudas que diximos; asi son tenudos de fazer todas estas cosas a sus fijos, por razon del. Ca segund los Sabios antiguos mostraron, el padre, e el fijo, (1) asi son como vna persona, pues que del es engendrado, e rescibe su forma; e este naturalmente ayuda, e escuero en su vida, e despues de su muerte, su remembrança, porque finca en su lugar. Onde por todas estas razones los deuen honrrar, e guardar, asi como a el, de muerte, e de ferida, e de todas las otras cosas, (2) de que les pudiesse venir deshonrra, o daño, o mal, de aquellos que de suso diximos, de que el Rey mismo deue ser guardado, e mayormente aquel que deue ser Rey. E esto por dos razones. La vna, por el padre, que es Señor. La otra, por el Señorío del Reyno, pa-

LEY I.

Sicut Rex seruandus est a populo, ita & filii ejus, maxime primogenitus cui debetur in omnibus, idem quod patri, & in eum insurgens eadem poena afficitur, ac si contra patrem. Si tamen primogenitus insurgat contra patrem attentans illum occidere, vel capere, vel exheredare, tunc vassalli impune Regem defendere debent, & offendere primogenitum, idem que erit si alii Regis filii contra Regem, vel fratrem primogenitum insurgant, vel ipse primogenitus, & alii fratres id faciant contra matrem Reginam talia non merentem. Item occidens, vulnerans, aut captiens quemlibet aliorum filiorum Regis proditor est, & morti tradendus, qui si inuenti non possit, perpetuo bannietur cum amissione omnium bonorum. Hoc dicit.

(1) Fijos. Filiius est patris vicerum patris, & matris, & commune bonum conjugatorum: & in eo saluatur pater, & paterni nominis diuturnitas, vide Bal. in leg. 2. col. 6. C. unde vi. & mortui est pater, & quasi non est mortuus: Similem enim reliquit sibi post se. In vita sua vidit, & letatus est in illo, Ecclesiastic. cap. 30. versic. 4. & 5.

(2) De todas las otras cosas. Nota hoc generale verbum, & etiam infra, cum dicit, e por ende en todas las cosas. Unde statutum in Rege, & ejus uxore, & filiis, & aliis de ejus domo, procedit in filio ejus primogenito, & ejus uxore, filii, & aliis: nam etiam in vita patris primogenitus Regis appellari potest Rex, ut dicit gloss. in cap. capit. Ermigildus 24. quest. 1. & filios Regum Reges esse, quis nesciat, dicit Bernard. 1. sermon. Adventus, colum. 1. & adde Bal. in leg. liberti, colum. 5. C. de oper. liberti.

(3) O deberedar a su padre. Nota bene, & adde quod filius qui committit aliquam causam ingratitude contra patrem, ex quibus potest exheredari, perdit privilegium filii ut habetur in aucten. ut cum de appellat. cogn. §. causas, collat. 8. & tenet Bart. in leg. diuus, ff. ad leg. Pompei. de parti. ubi idem dicit, si adulterasset uovercam uxorem patris, quod etiam habetur in aucten.

ra que Dios lo escogio, quando quiso que nasciesse primeramente que los otros sus hermanos. E por ende, en todas cosas le deuen guardar a este, asi como a su padre. E quien fuesse contra el, deue auer tal pena, como si al padre mesmo lo ouiesse fecho, como de suso diximos. Fuera ende, si el quisiesse matar, o prender, o ferir, o desheredar a su padre. (3) Ca estonce, qualquier cosa que fiziesse los vassallos, por razon de defender al Rey su Señor, non aurian por ende pena sobredicha. E esto es, porque el Señor natural deue ser guardado, sobre todas las cosas. E esto mismo dezimos de los otros fijos, si alguna destas cosas, de suso dichas, quisiesse fazer contra el Rey su padre, o contra su hermano el mayor. Otro tal dezimos, si el hermano mayor, o alguno de los otros fijos del Rey, fiziesse alguna destas cosas sobredichas contra la Reyna su madre. Fuera ende, si ella ouiesse fecho tal yerro, que el Rey mismo, e ellos, lo ouiesse de calofnar. Ca sobre tal razon como esta, qualquier que al Rey ayudasse, faziendolo por su mandado, non auria culpa, nin caeria en la pena de suso dicha. E quien en otra manera matasse a sabiendas, o friessse, o pritiesse alguno de los otros fijos del Rey, faria trrycion, e deue morir por ello. E si non lo pudieren fa-

§. causas, sed quoad casum hujus l. non sufficienter omnes predictae cause, si non essent de hic expressis, & tunc quando heret ob defensionem patris Regis, & non alias, & quando ferret de jussu Regis, ut hic dicitur, & non alias, quod bene nota. Sed quid si pater Rex dilapidaret bona Regni, & ex hoc filius primogenitus insurgeret contra patrem, an erit licitum, vel an in hoc casu limitetur ista lex? Videtur, quod neque hoc casu liceat filio exheredare patrem a Regno, cum erubescat lex filios castigatores esse parentum, ut in aucten. de nupt. §. & quod sanctum, collat. 4. & quia ista lex in hoc non distinguit, ideo generaliter debet intelligi, cap. si Romanorum, 29. dist. leg. de pretio, ff. de publician. in contrarium facit leg. Imperator. ff. ad trebell. & leg. fin. C. de senten. pass. ubi dicitur, quod pater dissipans fideicommissum, cogitur illud restituere filio, etiam ante conditionis eventum, & interdictum sibi administratio bonorum filii tali casu, velut prodigo, & furioso, ut dicit, dist. leg. fin. & sicut in casu furoris lex providet filium curatorem patri, ut in leg. 1. ff. de curat. furio. sic etiam isto casu maxime hoc suadente publica utilitate Regni, & est ad idem text. in leg. 2. in fin. tit. 2. infra 3. Partit. crederem, quod prima pars sit verior, & quod neque hoc casu liceat filio primogenito, cervicem erigere contra patrem, sed quod recurri debeat ad Papam prout fuit recursum, in cap. intellexo, de jurjuram. & habetur expressis in cap. grandi, de supplen. negligen. prelat. lib. 6. & ibi Innoc. & Joan. Andr. facit etiam bonus text. in leg. fin. §. non autem, C. de bon. que liber. quem etiam ad hoc inducit Bar. in dist. §. & quod sanctum, dicens, quod pater vendit immobilia filii, datur recursum ad ea, & sic patrem non potest reprehendere, ex quo sibi manet recursum, & sic etiam remanet primogenito, juxta ea que not. Bal. in vers. Amplius consueverunt, de pact. consan. & docuit David omnes homines ad non praxipiendum Regnum etiam si debeat, sed expectandum, ut suo tempore deferatur, vide Ambros. in apologia David caput 10.

fallar, ha de perder todo lo que quiere, (4) e ser desterrado para siempre.

LEY II.

Como el Fijo mayor ha adelantamiento, e mayoria sobre los otros sus hermanos.

Mayoría (1) en nacer primero, es

(4) Que ouiere. Vide quz dixi supra tit. 1. leg. 2. & 3.

LEY II.

Filius primogenitus Regis succedit in Regno exclusis aliis fratribus, & filio masculo non existenti succedit, filia maior, & si decesserit primogenitus ante patrem relicto filio, vel filia legitimi matrimonii in cum, vel in eam transmittit jus successionis Regni, quibus deficientibus admittitur proximior consanguineus, qui non fecerit aliquid propter quod regnare non debeat, contra hoc veniens proditor est. Hoc dicit.

(1) Mayoría. Majoría idem est, quod primogenitura, & est vulgare Hispanicum, ut dixit Prapo. Alexand. in cap. jus naturale, 1. dist. colum. 3. & sumitur hic majoría respectu status, & ubi ex adjuncto aliud non constaret appellatione majoríz, intelligitur de majoritate: non scientia, virtute, vel honore, quia ubi verba habent intellectum naturalem, & civilem, non debent intelligi civiliter, sed naturaliter, leg. fin. C. de his, qui veniam atar. impetrat. cap. susceptum, de rescript. & ibi gloss. lib. 6. & secundum nostram consuetudinem ea dicuntur bona majoríz, que de majori in majorem deferuntur, unde sufficeret, quod bona vinculantur inter descendentes alicujus jure majoríz, & si non diceretur perpetuo cum verba testatoris, vel alicujus disponentis; intelligi debeant, secundum consuetudinem, vel statutam loci, in quo disponitur, ut not. Bart. in leg. heredes mei, §. cum ita, ff. ad trebell. & quz Philip. Decius adducit, consil. 297. colum. 2. & adducit etiam in aliis terminis questionis, s. super bonis, quz dicitur, curriquetos, Doct. de Pala. rube. & in repetitio. cap. per vestras, in rubric. colum. mibi 403. cum sequentibus.

Ex prædictis etiam videtur posse dici, quod si quis habens plures filios dicat, quod facit majoriam de talibus, & talibus bonis in filium suum, quod intelligatur de filio majori, cum hoc sit de consuetudine, & per consequens de mente testatoris, & videtur hoc probari in leg. cum ita legatur, §. in subdistinguisso, ff. de lega. 2. subtiliter inducendo, & facit quod not. Bal. in leg. executorum, C. de execu. rei judic. colum. 2. quod si testator jubet, quod bona sua distribuantur, intelligitur in pauperes. Item, quando aliqua bona tanquam indivisibilia, uni dumtaxat debent competere, semper intelligitur, quod iste unus debet esse primogenitus, ut consilium Angel. consil. 281. Francisc. de Aret. consil. 164. quod perpetuo dicit notandum Roderic. Suarez, contrarium tamen facit, leg. si quis ita, vers. si quis filio, ff. de test. tut. ubi habetur, quod si quis filio non expresso proprio nomine tutorem dederit, cum plures filios haberet, omnibus filiis tutorem videtur dedisse, & sic videbatur dicendum, quod omnes filii habeant bona jure majoríz, sed potest dici, quod illud ideo, quia non repugnat, imò conformatur menti disponentis, cum sit de ejus intentione omnibus iis providere de tutore, in majoria vero repugnat menti disponentis volentis bona non dividi inter plures, & de majore, in majorem semper venire, vel dic, quod ex tali dispositione deficient filio majoríz, & ejus prole, videtur etiam facta majoría in filium secundum, & sic in ultteriores ex verisimili mente testatoris, seu disponentis, tecum enim majoría non ita applicetur omnibus filiis, sicut potest applicari tutela, videtur isto modo distinguendum, facit ad hoc, quod notat Cinus post Jacob. de Raven. in quest. de vetula. in leg. si pater, C. de hered. instit.

Lex 2.
Castillo lib.
A. conrov. cap. 22. n. 36. et
lib. 3. cap. 10.
per totum et
lib. 9. cap. 122.
n. 9. pag. 178.
et cap. 138. n.
11. pag. 254. et
cap. 164. pag.
129. et cap.
169. pag. 118.
Vela dicit.
A. n. 27. pag.
37. et n. 35.
pag. 28.
Nota: q. e.
de successione
de Majoria
gon vinnuly
Saxomarga y
Aniversario
q. de vicierim
ai p. Meow
Dientes con
p. tranven
Salei o lostra
Nov eia
mandada
quandas eu
Ley 2. y la
A. de lo Toro
q. hoy es la 4. de b. Tit. 7. lib. 9. n. la Recop. e. Castilla q. la
Ley 14. n. 110. Tit. 7. y libro donde tambien se manda succeder p.
representacion de los descendientes de los ascendientes en todos los
casos, tiempos, lineas y personas q. ordena dha. Ley 14. quam vide.
Capicim Galeono lib. 1. conrov. 10. n. 67. et seqq.

(2) es muy grand señal de amor, que muestra Dios a los hijos de los Reyes, aquellos que el la da, entre los otros sus hermanos que nacen despues del. Ca aquel a quien esta honrra quiere fazer, bien da a entender, que lo adelanta, e lo pone sobre los otros, por que lo deuen obedecer, e guardar, assi como a padre, e a Señor. E que esto sea verdad, pruenale por tres razones. (3) La primera, naturalmenre. La segunda, por ley. La tercera, por costumbre. Ca segun natura, pues que el padre, e la madre, cobdician auer linaje que herede lo suyo, aquel que primero nasce, e llega mas ayna, para complir lo que desean ellos, aquel por derecho deue ser mas amado dellos, e lo ha de auer. E segun ley se prueua, por lo que dixo nuestro Señor Dios a (4) Abraham, quando le mando (como prouandole) que tomase su hijo Ysaac el primero, que mucho amaua, e le degollase por amor del. E esto le dixo por dos razones. La vna, porque aquel era el hijo que mas amaua, assi como a si mesmo, por lo que de sufo diximos. La otra, porque Dios le auia escogido por Santo, (5) quando quiso que nasciese primero, e por effo le mando, que de aquel le fiziesse sacrificio. Ca segund el dixo a Moysen (6) en la vieja Ley, todo masculino que nasciese prime- Partida II.

fus singularis, in leg. si seruus, ff. de assign. liber. Et an si pater qui fecerat majoriam in filiam de pluribus rebus postea cum tradit eam nuptui fecit ei majoriam de parte ipsarum rerum, an videtur transfusisse primam majoriam in secundam, & reuocasse primam? Vide Bald. in leg. filia legatarum, C. de legatis, & Bart. in leg. huiusmodi, §. cum pater, ff. de legat. 1. Et nota, quod si quis facit majoriam de iui natura reuocabilem iuxta LL. Tauri, si tradit, sit irrevocabilis quando sit per actum inter vivos, ut ibi habetur, si vero fiat per viam ultimæ voluntatis, seu donationis causa mortis, si tradat tunc, adhuc erit reuocabilis, licet fructus perciperet per eum cui fuit tradita, erunt percipientis, secundum Bald. in leg. uxor, in fin. C. de legat. Sed quero an ex eo, quod pater instituit filium, & voluit quod si ipse, & ejus descendentes decesserint sine filiis, quod bona veniant in filium secundum, an videtur ex hoc constituisse majoriam? Vide per Bart. in leg. sed si sic, ff. de legat. 3. & in leg. codicillis, ff. de usufructu. lega. & in leg. centurio, colum. 12. versio. quare ulterius quid si testator, ff. de vulg. & pupill. & vid. Decium consil. 270. & consil. 421. Adverte etiam, quod hodie de jure Regni potest in tertia, & quinta bonorum heri majoria in unum ex filiis, si vero unicum tamen habeat filium, non cadit talis melioratio in unico filio, ut jam alibi diximus. Si tamen iste filius unicus repudiaret, veniret majoria in ejus substitutum, & licet filius non potuit gravari in legitima cum ipse non acceptasset, tenebit gravamen in substituto, per leg. cum patronus, & ibi Paul. de Cast. ff. de legat. 2.

ramente, seria llamado cosa santa de Dios. E que los hermanos le deuen tener en lugar de padre, se muestra, porque el ha mas dias que ellos, e vino primero al mundo. E que le han de obedecer como a Señor, se prueua por las palabras, que dixo Yfac (7) a Jacob su hijo, quando le dio la bendicion, cuidyando que era el mayor: Tu seras Señor de tus hermanos, e ante ti se encoruaran los hijos de tu madre: e aquel que bendixeres, sera bendito, e aquel que maldixeres, caerle ha maldicion. Onde, por todas estas palabras, se da a entender, que el hijo mayor (8) ha poder sobre los otros sus hermanos, assi como padre, e Señor; e que ellos aquel lugar le deuen tener. Otrofi, segun antigua costumbre, como quier que los padres, comunmente, auian piedad de los otros hijos, non quisieron que el mayor lo ouiesse todo, mas que cada vno dellos ouiesse su parte. Pero con todo esto, los omes Sabios, e entendidos, catando el por comunal de todos, e conosciendo, que esta particion non se podria fazer en los Reynos, que destruydos non fuesen, segun nuestro Señor Jesu Christo dixo, (9) que todo Reyno partido seria estragado, touieron por derecho, que el Señorío del Reyno non lo ouiesse, si non el hijo mayor, (10)

(1) Por tres razones. Nota de isto triplici modo probandi natura, lege, & consuetudine.
(2) Dios. Genesis cap. 22. versio. 2.
(3) Por santo. Non tamen omnia primogenita sancta sunt. Sed omnia, que sancta sunt etiam primogenita sunt, denique Cain primogenitus, sed non sanctus, vide Ambros. lib. 2. de Cain & Abel. cap. 2.
(4) Dixo a Moysen. Exod. cap. 13. versio. 2. & Luca, cap. 2. versio. 23.
(5) Dixo Isaac. Genesis cap. 27. versio. 41.
(6) El hijo mayor. Frater major dicitur dominus domus, secundum Bar. in leg. fin. col. 3. ff. de colle. illie. & nota ad hoc istam leg. & de jure primogenitura, vide Bal. in leg. cum antiquioribus, colum. 5. C. de jur. deliberand. & plene in dicto tractatu Joan. Cirier. lib. 2. quest. 2. & ibi in 14. prarogativa, dicitur de ista quam ponit hæc lex.
(7) Dixo. Matth. cap. 12. versio. 25. & vide Bal. in autent. hoc amplius, C. de fid. commissis.
(8) Si non el hijo mayor. Quando enim unius filius ex pluribus debet succedere, intelligitur de primogenito. Bal. post Odofred. in leg. in successione, C. de acquir. lib. 10. Quid si nasceretur antea quam pater, adspiceretur Regnum? Dic quz adhuc tanquam primogenitus succederet in Regno, secundum Salicet. in l. imperiali, §. dii illud, C. de nupt. ubi & Joan. Fabric. & quia fuerunt opiniones in hac questio. vide in dict. tractat. primogenitura, lib. 1. quest. 12. & forte in questioe ista potest dici, quz consideranda sunt verba consuetudinis legis, vel investituræ: quia si dicitur, quod primogenitus Regis succedat, succedet etiam ante Regnum natus: si vero dicatur, quod primogenitus a Rege succedat, tunc non succedat ante adeptum Regnum natus: & sic procedat, gloss. leg. imperiali, hic allegat ista distinctio potest colligi, ex leg. Titius, & ibi Bart. ff. de testam. milit. & forte istud videtur melius dictum, quam id quod Bal. allegans dict. leg. Titius, dicit, in leg. fin.

fin. C. de decurion. lib. 10. nisi dicas, quod in vulgari nostro ista distinctio non bene procedat, cum eundem sensum utroque modo habeat. Unde non videtur Bal. male locutus, vide Joan. Cirier. ubi supra.

Quid autem si filius major factus sit ex ventre matris, ut de Cesare dicunt, & notat gloss. in princip. institut. & tradit Bal. in princ. ff. veteris, colum. 3. ubi dicit hoc nomen impositum fuisse Julio Cesari, eo quia mater in partu obiit, & ipse factus utero lucem vidit, & secundum eum, nempe non vidit matrem, ut non videret superiorem se, quem natura in hoc genuerat, ut omnia Cesar esset, Bal. in leg. fin. C. de legi. hared. versic. vidi dubitari, tener, quod habetur pro filio legitime nato, & que succedat, & tenet etiam Felin. in cap. fecit, de homicid. ubi vide. Quid autem si filius major occidit possessorem majoris, an succedat? Et in majoria nova clarum est quod non, in leg. et qui, & ibi Bar. ff. de his quib. ut indig. & in leg. Lucius, ubi Bart. ff. de jur. fisc. & leg. ab hostib. S. si vir uxorem, ff. solut. matrim. leg. cum ratio. S. fin. ff. de bon. damna, leg. 13. tit. 7. Partit. 6. & si confiscarentur bona majoris in vita illius occisoris, & demum veniret in sequentes vocatos, leg. status forus, S. Cornelio felici. ff. de jur. fisci. & in leg. si finita, S. si vestigalib. & ibi Bar. & Doctor. ff. de damno infecti. nisi aliter esset provium in majoria: si vero esset majoria antiqua, videtur que occisor repellatur, & transeat statim in sequentem vocatum, ut in simili notat gloss. in feudo paterno, in cap. 1. si vassall. feud. priv. cui dese. Bal. in cap. 1. S. similiter, n. 4. quib. mod. feud. amitt. leg. imperator, ff. de fideicom. liber. per Alexan. 1. volum. consil. 23.

Quid autem si iuste occiderit? Vide que tradit Doctor de Palacios Rubeos, in rubric. de donation. inter vir. & uxor. colum. 490.

Et adverte, quod in tantum procedit, quod filius major succedat in majoria, quod si aliquis infidelis veluti Sarraenus (qui iuxta morem patrie possidet majoriam) si habens jam filium majorem ex uxore, convertatur ad fidem ipse, & ejus uxore, & postea procreent alium filium, succedat in majoria primus filius, licet natus in infidelitate, per text. notabil. in cap. deinde 26. distin. & in cap. 118. quest. 1.

Sed an teneat consensus primogeniti consentientis, ut secundo genitus succedat in Regno, vel majortiam? Text. videtur, quod sic, in cap. quam periculosum 7. quest. 1. & not. Bal. in S. praterea, quib. mod. feud. amitt. quae etiam videtur ibi velle, quod ex hoc consensu totaliter suo jure primogenitus privetur, & vide de ista questione Joan. de Cirier. in suo tractatu primogeniturae, lib. 3. quest. 1. & quest. 8.

Sed pone, quod caveatur in majoria, quod succedat in ea filius primogenitus primi matrimonii, contigit, quod possidens bona majoris, non habuit filium ex primo matrimonio: habuit tamen ex secundo, & etiam ex tertio matrimonio, modo est contentio inter primogenitum secundi matrimonii, & ceteros ejus fratres, quaritur an dabitur tali primogenito, istam questionem movet Jacob. de Aret. Cin. Alber. Bal. Salicet. & Angel. in leg. si quis prioris, S. talem, C. de secunda. nup. ubi Bald. arguit pro parte filiorum, & tandem concludunt talem primogenitum praferri.

Quid autem si Rex fecisset donationem alicui nobili, qui contrahebat matrimonium cum aliqua domicella Reginae de aliquo foralitate, vel aliquibus bonis, eo pacto, ut esset majoria, & succederet in ea filius primogenitus ex eo, & ex dicta domicella natus, qui tamen ex tali domicella non genuit filium, & ea defuncta contraxit cum secunda, ex qua habuit filium, an succedat in tali majoria? Questio est subtilis, & pulchra: nam videtur, quod non succedat in majoria alius filius, cum Rex in pacto se retulit ad natum tali domicella, argum. leg. filius a patre, S. si quis ex certa, ff. de lib. & postum. & ejus, quod not. gloss. in leg. idcirco per illum text. ff. ead. & cum dixit de filio ex

tali nobili nato, adjungit, & ex tali domicella, & sic est terminus complexivus, & communis, & sic requiratur, quod si filius utrinque, per leg. cum vir uxori, & leg. si vir uxore, & leg. sequent. S. fin. ff. de condition. & demonstrat. leg. 2. ff. de condition. institut. in contrarium facit, quia donatio facta dicto nobili, & dicta domicelle per Regem, videtur facta cuilibet eorum in solidum, bonus text. in leg. unica, C. si liberal. imp. socius. libro 10. facit etiam notabilis decisio Joan. Andr. in addit. ad Speculat. in rubric. de testamen. in 1. addition. magna, versic. occurrit alia questio, ubi dicit, post alios, quod licet testator instituat ventrem uxoris, ex eo pragnantis: si post ea testator alios liberos suscipiat: etiam illi videtur instituti: & quod etiam si eos haberet, ex alia etiam secunda uxore hoc procedat, tenent communiter Doctor. ut attestatur Socin. in leg. placet, ff. de liber. & postum. licet contrarium ibi voluit Paulus de Castro, facit etiam, quod notat Bald. in authent. quem, C. de sacrosan. eccles. ubi tenet eleganter, quod si emphyteosis sit concessa marito, & uxori, & eorum filiis, quod non solum includatur filius illius matrimonii, sed etiam filii alterius matrimonii: licet secundum eum concessio facta fuerit suo tenore communi, & complexivo eorum. Et idem tenet Bald. in leg. 1. C. de privileg. dot. & in leg. penult. C. de impube. & aili, tenet etiam Socin. in dist. leg. cum vir uxori, & si in contractibus sit dicta extensio, quanto magis in donatione Regia, que potius est augenda, quam minuenda? Bonus text. in leg. fin. C. de Praep. agent. in rebus, lib. 12.

Ex quibus decisionibus inferes ad decisionem questionis, quam vidi de facto, & sic terminata fuit, quod facultas Regia data marito, & uxori, ut faciant majoriam in filium suum primogenitum, vel alium, quem velint, quod referatur ad quemlibet eorum in solidum, & ad filios, quos quicumque eorum haberet etiam ex alio matrimonio, forte in questione ista potest dici, si Rex disposuit duo, primum videlicet, quod dictum foralium sit majoria, & secundum, quod succederet dictus filius primogenitus, quod tunc, & si deficiat talis filius succederet alius filius dicti nobilis, ex alia, licet uxore, ex quo non definit esse majoria, licet talis filius natus non fuerit, leg. quidam testamen. in princip. ff. de legatis 1. leg. Lucius, ff. de alimen. & ciba. legatis, leg. cum pater, S. vicus, ff. de legat. 2. facit bonus text. in cap. cum dilecti, de dol. & centum. leg. celsus, ff. de arbit. & bene confert ad hoc notabilis decisio Dalphinialis 505, de qua dicam in sequenti gloss. si vero Rex dixisset, succedat talis filius natus ex domicella tanquam in majoria: tunc non videtur, quod sit dispositum, quod majoria sit in alio: quia verba non parantur, remanebit ergo in terminis juris communis successio in istis bonis, argum. leg. commodissime, cum fratribus, ff. de liber. & postum.

Et quod in ista l. dicitur de praferendo in successione Regni, vel majoris filio primogenito intellige de legitimo nato, non de bastardo, ut in cap. naturales, ff. de feud. suc. contro. inter dom. & agna, & idem vult lex ista: quia loquitur de filio primogenito legitimo, quod etiam patet, cum inferius subdit, que dextra sit magis legitima, & bastardi praferunt inter illustres pro nihilo reputantur, quos magnatum, aut nobilium confuetudo non novit, secundum Bald. in dist. S. naturales, & generaliter ubicunque agitur de commodo, & honore filiorum, aut nepotum, non veniunt filii, vel nepotes naturales tantum, videas Bart. in leg. tutelae, ff. de cap. dimin. & in leg. pronuntiatio, ff. de verborum significationib. & in leg. 1. & 2. ff. de accusat. Joann. Andr. in addition. ad Speculat. tit. qui filii sunt legitimi. leg. fin. tit. 13. 4. Partit. & adde que dixi in leg. 4. tit. 15. in gloss. super verb. in todas las bonrras, 4. Partit.

Sed pone, quod consanguineus intra quartum gradum cognovit consanguineam, & postea impetravit dispensationem a Papa, ut possint contrahere, & cum tali dispensatione contraxerunt: & post contractum ma-

matrimonium nascitur filius ante dispensationem conceptus, an succedat in majoria, ut primogenitus, ceteris exclusis, ex quo natus est tempore habili? Casus videtur, quod sic, in leg. 2. S. 1. ff. ad Tertull. contrarium tamen videtur velle Bal. in leg. Paulus, in prima lectura, ff. de stat. homin. ubi dicit, quod licet Papa dispenderit in matrimonium: tamen filii ante dispensationem concepti, tanquam spurii non succedunt, allegat Guillel. & Cinum ibi & in leg. & si contra, C. de nupt. & quod not. Archid. in cap. Osius, 56. distin. & quod fictio non trahit se retro ad tempus de jure prohibitus, sed intelligerem dict. Bald. & aliorum in conceptis, & natis ante dispensationem: non in conceptis antea, natis tamen post, & facit S. e contrario instituta, de ingenuis.

Et quid si tenor majoris exigit, quod sint nati, & geniti ex legitimo matrimonio, vide que dixi in leg. 1. tit. 13. 4. Partit. sed erit pulchrum dubium, quid si aliqui consanguinei de facto contraxerunt matrimonium, postea tamen impetraverunt dispensationem a Papa: ut moris est directam Episcopo, ut ipse dispensaret cum eis, qui Episcopus maliciose adhibuit moram in dispensando: & interim filius eis natus est, qui fuerat legitimus, si Episcopus tempore opportuno dispensasset, an talis filius succedat in majoria? Videtur que succedat, argum. text. in leg. intestat. S. 1. ff. de suis, & legitim. hared. & leg. herennius, ff. de stat. homin. & leg. 3. tit. 23. Partit. 4. & quia damnus alius est irrecuperabile ab Episcopo, qui fuit in mora: & reputari debeat legitimus, ex quo incontinenti debebat esse legitimus, facit leg. penult. ff. de testamen. milit. cogira tamen.

Quid autem de legitimo nato per scriptum, an succedat in majoria, & excludat substitutum? Terigi, in leg. 4. tit. 15. 4. Partit. in gloss. super part. ban las bonrras, vide que ibi dixi.

Et quando in dispositione majoris vocaretur legitimus filius absque eo, quod addatur legitime natus, vel de legitimo matrimonio natus, plane procederet, quod talis legitimatus admitteretur concurrentibus, que ibi dixi: & etiam his que tradit Bal. in leg. eam quam, C. de fideicommiss. colum. 10. Si vero in majoria esset vocatio specificae facta de legitimo nato, vel de legitimo matrimonio nato: tunc legitimatus per scriptum Principis, non admitteretur, neque excluderet substitutum: quia talia verba referri debent ad natiuitatem veram, non ad factam per scriptum Principis, ita notanter sentit. Angel. in disputatione. sua incipient. nihil. parum ante suum, quem sequitur Anton. in cap. per venerabilem, qui filii sunt legitimi. colum. 19. versic. Sed quid si dixerit, ubi vult hoc procedere, quando vocabit testator, vel alius disponens legitime natos, & idem, & a fortiori si dixerat, sine filiis legitimis, & legitime natis, debet enim talis conditio impleri in forma specifica, leg. qui hared. & leg. meuius, cum alius, ff. de condition. & demonstrat. videtur etiam de mente Bal. in dist. S. naturales, colum. 2. talia verba respiciunt generationis principium, & non est nostrum extendere scripturas, leg. contractus, C. de fide instrum. & licet Princeps prolem legitime: matrimonium tamen legitime non potest, & licet tollatur poena coitus, non tollitur deformitas culpa, ut latius adducit ibi Bald. Praterea quando in aliqua dispositione fit mentio de filio qualificaco, non porrigitur dispositio ad alium, cui non inest illa qualitas, leg. fin. C. de natur. liber. Bal. in leg. Gallus, S. institutus, ff. de liber. & postum. & quando verba dispositiva in quacunque dispositione prolata trahi possunt ad civilem, & ad naturalem sensum: ad naturalem referenda sunt, leg. ex ea part. S. insulam, ff. de verbor. obligat. leg. fin. C. de his qui veniant atat. impetrant. cap. susceptum, de rescript. lib. 6. & cum istud sit proprium significatum verborum, ad illud tantum debet referri, leg. 3. S. hac verborum, ff. de negot. gest. leg. 1. S. si qui navem, ff. de exercito. Item omnis legitimatio est praeposter,

que facit quem legitimum ex post facto, sed legitima natio est ordinata processio, secundum viam naturae, nam procedit matrimonium, ut causa: deinde nascuntur legitimi, ordo enim naturae est, ut causa procedat effectum suum, leg. moribus, S. 1. ff. de vulgar. & pupil. verba ista sunt Bal. in cap. innotuit, de elect. col. penult. versic. & nota, quod omnia, huius etiam sententiae videtur fuisse Bald. in dist. leg. Gallus, S. si ejus, ff. de liber. & postum. ubi concludit, quod licet legitimatus possit dici legitimus, non tamen dicitur legitime descendens, seu legitime natus, idem vult in addition. ad specul. tit. de successio. ab intest. & in leg. manumissiones, ff. de justit. & iure, & in leg. generaliter, S. cum autem, C. de instit. & substitut. & certe in legitimatioe facta per rescriptum, plane procedunt supra dicta: si vero legitimatio esset facta per subsequens matrimonium, crederem illum verum esse legitimum, & succedere posse in majoria vocante legitime natum, seu ex legitimo matrimonio procreatum, ut dixi in leg. 1. tit. 13. 4. Partit. ubi ponderavi illam leg. cum dicit, son legitimos, & dixi etiam in alia gloss. super verbo, se casa con ella, licet Bal. in consil. incipit. quidam tres haredes, quod est secundum antiquam impressionem, in 4. part. consilior. n. 452. & secundum novam formam in 5. part. consil. 367. voluit, quod quando substitutio facta fuit decedenti sine filiis de legitimo matrimonio procreandis, quod legitimatus etiam per subsequens matrimonium, non excludat substitutum. Cuius dictum in hoc, ut ibi dixi mihi non placet, & contrarium, ut ibi retuli, consulit Decius consil. 155. ubi respondet ad ea, que adducit Bald. & que in contrarium alias adducuntur, vide ibi per eum, ex cuius dictis, & iusta id quod ipse limitare, & restringere, vult dictum Bal. perpendens istud procedere, quando essemus in dubio an testator, vel disponens hunc talem, per subsequens matrimonium legitimatum voluit excludere, vel includere: quia cum non simus certi de ejus intentione, regulemus verba iuxta dispositionem juristis: tamen ex ejus verbis manifesteprehenderetur, nonellet talem legitimatum includi sub ejus vocatione: tunc standum esset voluntati testatoris, sine talis dispositio.

Advertendum etiam est, quod licet primogenitus legitimatus per subsequens matrimonium praferatur, secundo genito post matrimonium legitime nato, ut tradit Felin. in cap. prudentiam, colum. 3. de offic. delegat. & concludit post multa Joan. Cirier. in suo tractatu primogeniturae, lib. 1. quest. 14. colum. 7. versic. prima conclusio. legitimatus tamen per rescriptum Principis non praferretur tali secundo genito: imo talis secundo genitus succederet in majoria, & non primogenitus legitimatus per rescriptum etiam ante matrimonium, ex quo natus est secundus legitime natus, per text. in authent. quib. mod. natur. offician. sui, S. & quantum, & apertius, in leg. 12. in ordina. Tauri, & tradit dict. Joan. Cirier. in dist. suo tractatu. lib. 1. quest. 13. ubi late videbis per eum.

Quid autem si habens filium spurium, quem errans in jure, putabat esse legitimum fecit in eum majoriam, an tenebit majoria? Bal. in leg. si arbiter, C. de senten. movet in simili questione dicens, quod non tenebit institutio spurii, quem testator errans in jure, putabat esse legitimum: sed non videtur ex illa doctrina, decidi posse questionem praedictam, eo quia spurium tanquam incapax non potest etiam a sciente heredes institui, & neque ab errante, majoria tamen a sciente bene potest constitui a Princip. cum facultate Regia in spurium deservientibus filius legitimus, si specialiter in hoc facultas Regia dispensaret, ut dixi in leg. 32. tit. 9. 6. Partit. leg. 10. & que ibi dixi, tit. 16. ead. Partit. 6. unde pulchrum dubium esset, si habens talem facultatem, faceret majoriam in filium spurium, quem credebat legitimum, an tenebit institutio majoris ex defectu voluntatis disponentis? Et in dubio, cum habeat talem facultatem: videtur facere majoriam ex ea facultate, qua melius potest, ut in cap. nisi essent,

Et ibi not. Abb. & quia presumitur, quod idem fecisset, si sciret ejus illegitimitatem, ex quo imperavit talem facultatem, & cum erratur in qualitate, quae non inducit causam finalem, talis error non vitiat, ut not. Bar. in leg. demonstratio. ff. de condition. & demonstrat. Joan. de Imol. in leg. quoniam in princ. colum. 2. super gloss. ff. de hered. instit.

Quid autem si cessante tali facultate, fecit quis majoriam in filium spurium, qui tamen postea legitimatus est: an tenebit constitutio majoris? Videtur quod non, per text. in leg. si minor, ff. de legat. 1. & quae singulariter notat Bald. in leg. eam quam, colum. 11. C. de fideicom. ubi etiam fortius voluit Bald. quod licet pater leget spurio, cum capere poterit, non valet relicta, quod dictum dicit esse pulchrum, & singulare Paul. de Castr. in leg. 1. ff. de regula Catoiana, satis videtur, quod ex legitimatione superveniente confirmetur donatio patre semper existente in eadem voluntate, ex his quoque not. Bar. in leg. 1. ff. de regula Catoiana, colum. penult. versio. venio ad quartum, Bal. & Paul. & Jason. in leg. servit. C. de legat. & ex leg. 10. tit. 13. 6. Partit.

Quaero etiam, tu habes, leg. Tauri 41. disponentem, quod majoria probetur ex consuetudine immemoriali, eo modo, quo ibi caveatur. Modo pone, quod frater major, qui per tempora possedit bona majora, semper providebat fratri minori de necessariis certo modo in domo sua, vel alibi: an & hoc similiter teneatur facere semper alii successores pro tempore succedentes, dato quod talis frater minor haberet etiam bona ex quibus alii possit? Est pulchrum dubium, & forte videtur dicendum, quod sic, quia debet intelligi, & limitari praescriptio ad limites usus, not. Bart. in leg. 2. si quis hoc interdicit, ff. de itiner. attuque privo, & quia tantum, & eo modo videtur praescriptum, quod possessum, & ad limites usus videtur contra societas, ut ibi per Bart. & in leg. Titium, §. altero, ff. de administratione tutor. praescriptio namque consistit in actibus limitatis, & non egreditur formam illorum actuum. Bal. in leg. non dubium, colum. 2. versio. tu possit, C. de legiti. Allegans ad hoc Innoc. in cap. dilecta, de offic. Archiep. & dicebat Innoc. in cap. dilectus, de capillis monachorum, quod in praescriptione non habet locum extensio de una persona ad aliam.

Unde si solum masculi, & masculi descendentes ex masculis possederunt aliqua bona jure majoris: & sic ex praescriptione, quazierunt sibi jus, videtur tantum masculis praescripsisse: & non prodest praescriptio foeminis, tota enim vis praescriptionis est in ipso usu, qui in facto consistit, & ideo ultra factum non porrigitur, ut tradit Decius, consil. 85. in 2. dubio.

Sed pone, quod defunctus, qui possedit majoriam, adquisivit a Principe in territorio majoris jurisdictionem de novo, quia antea territorium illud, eam non habebat, an filius major, vel alius successor in majoria habeat talem jurisdictionem titulo majoris: & videbatur quod sic, quia jurisdictionis non stat per se: sed ipsi territorio cohaeret, contrarium tamen determinat Bal. in §. contrario, de invest. de re alien. facta, quia ista sunt separata, & possunt stare de per se: moenia scilicet castrorum, & territorium, apud unum, & jurisdictionis apud alium, allegat Innoc. in cap. dilecto, de appellat.

Si tamen possessor majoris, acquireret servitutem praedicti majoris, accrederet majoris, quia ei inest, secundum Bald. ibidem.

Sed quid si per viam praescriptionis aliquid acquisivit credens rem, quam praescriberet esse majoris, an accrederet se praescriptum majoris? Bald. dicit quod sic, in §. fin. de controvers. invest. versio. sed juxta hoc quaero, & versio. sequenti, sed pone, quod vassallus, quia praescriptio est accessoria praecedentis tituli, leg. si alienum, & leg. qui alienam, ff. de do. caus. mor. & ideo quo

titulo redit, redit & praescriptio, obstat tamen videtur huic dicto text. notabilis cum gloss. ibi in leg. & non tantum, §. 1. ff. de petit. hered. quem declarat Paul. sub §. fin. leg. praecedentis, ubi habetur, quae haeres perficiens praescriptionem incoactam a defuncto sibi acquirit rei vindicationem, & non hereditatem, & sic pro tali re non competet petitio hereditatis: sed potest dici, quod illud sit respectu decedentis petitionis hereditatis, eo quod supervenit fortiori actio: non tamen negatur, quin habere videatur rem praescriptam a defuncto, per dist. leg. qui alienam, & sic cum judicio defuncti perceperit, venit in fideicommissio, leg. debitor, §. fin. ff. ad Trebell. leg. coheredi, §. cum filia, ff. de vulgar. & pupil.

Sed an talis filius major necdum succedat in regno: sed etiam in aliis juribus, & rebus corporalibus consentientibus intra regnum, quae rex praedecessor possidebat? Vide ad hoc gloss. notabilem, & ibi Bald. de cap. qui cur. vend. & quod not. idem Bald. in cap. 1. in fin. princip. de controvers. invest. & distinguendum videtur in hujusmodi quaestione decisionem inter bona, quae rex praecessor sibi particulariter adquisivit, & inter bona quae pertinent regno, ut habetur, in l. 1. tit. 17. infra ead. partit.

Nota tamen, quod si marchioni, vel duci nova castra concedantur, non ex hoc erunt de Marchionatu, vel Ducatu, neque erit totum majoria, licet per dominium totum appelletur Marchia: nam per hoc non videtur unita: secus tamen si unitentur per eum, qui possit facultate regali, vel per modum meliorationis, juxta l. Regni in tertio bonorum vel alias habenti liberam dispositionem, hoc vult Bald. in §. praeterea ducatus de prohibiti. feud. aliena, per Freder. & in §. penult. de invest. de re alien. facta, & vide quod notat. Bart. in leg. si ita ad fin. ff. de aur. & argen. legat.

Ei nota, quod successor in regno, vel majoria, non poterit revocare officia, alias perpetua, veluti decurionatum, vel tabellionatum, seu similia officia perpetua a praedecessore collata, ut notat. Bald. in cap. unic. qui success. feud. dar. ten. ver. not. quod successor non tamen potest dominum majoritatum concedere castellanias perpetuas, vel annuos redditus, vel similia in praedictum successorum, secundum Bald. in §. amplius consueverat, de pace const. & vide Andr. de Ifern. de prohibiti. feud. aliena, per Fred. in ver. neque dominus feud. colum. fin. vers. sed an Princeps.

Tene etiam menti in ista materia, l. 20. tit. 3. lib. 4. ordin. Regal. qua caveatur, quod primogeniti eorum, qui tenuerunt terram, & soldatam a Rege, provideantur patribus defunctis de soldata eorum, facti l. 1. & 2. C. de filiis officia. militum, qui in bello mortui sunt, lib. 12. & non erit necesse tali filio primogenito, quod sit haeres patris: quia in dignitatibus, & officiis, magis attenditur filiatio, quam hereditas, Bald. in l. cum antiquioribus, colum. 1. C. de jur. deliberan.

Sed an teneatur frater major in majoria succedens, fratres, vel sorores dotare, & alimentare? Dicendum est, quod sic: non enim alii filii debent mendicare: sed est eis assignandum tantum per primogenitum, unde possint congrue sustentari: ita tamen, quod tantum remaneat primogenito, unde possit honorifice regere principatum, secundum Hofien. Joan. Andr. & Abb. in cap. licet de vot. & idem in ceteris majoris, quae deferuntur jure primogeniturae, secundum Joan. Andr. in regu. sine culpa de regul. jur. lib. 6. in mercuialibus, nam juxta facultatem hereditatis debet subvenire fratribus, vide not. per Andr. de Ifern. in constitutionibus Regni Neapolitani fol. 171. colum. 3. Socin. consil. 47. vol. 1. vers. 1. argum. & vide quae dixi in l. 6. tit. 11. 6. partit.

Sed an Rex possit dividere Regnum inter filios, vide quae tradit Oldrad. consil. 231. & Bald. qui refert

despues de la muerte de su padre. (11) E esto vlaron siempre, (12) en todas las tierras del mundo, do quier que el Señorío onieron por linaje, e mayormente en España. (13) E por elcazar muchos males, que acacescieron, (14)

e podrian aun fer fechos, pusieron, que el Señorío del Reyno heredassen siempre aquellos, que viniesen por la línea derecha. E por ende establescieron, que si hijo varon (15) y non ouiesse, la hija mayor (16) heredasse el Rey-

fert Oldrad. in §. item sacramenta, colum. 3. ad fin. & princ. 4. colum. de pace juramento firmandi: & crederem quidquid ibi dicitur, quod in Regno, quod ex antiqua consuetudine, & primava institutione deferretur soli primogenito, non possit scindi inter filios, quod satis probatur in ista lege, & quia ut tradit Carolus Molinicus in commento consuetudinum Parisiensium fol. 125. colum. 3. dictum consilium Oldrad. & etiam consilium 24. debent intelligi de Regnis, quae percipiuntur, seu deferuntur, jure hereditario: & secus est dicendum, quando deferuntur jure sanguinis, ut poteris latius ibi videre per eum.

(11) De su padre. Facit ad illud, quod not. Archid. in §. item obicitur 2. quest. 7. quod licet Rex possit in vita filium suum regem facere: non tamen potest ei administrationem concedere, arguit tamen ipse contra d. Cap. Moyses 8. quest. 1. vide ibi per eum, & tradit in d. §. Item obicitur, illud de David, qui licet bis unctus in Regem a Samuele, non tamen vivente Rege Samuele administravit.

(12) E esto usaron siempre. Vide quae dixi supra ead. Partit. tit. 7. l. 9. Et nota ex hac l. quod valet consuetudo, quod primogenitus succedat, & adde Bald. in §. mulier, si de feud. sue. contro. inter domin. & agna.

(13) En España. Et inluper inolevit mos in Hispania, quod Rex in vita sua facit filium suum primogenitum jurari in Regem futurum: & sic, quod jurent, quae cum habebunt in Regem post obitum patris, quae etiam fuit consuetudo antiquorum Regum, ut tradit norabiliter Abulens. quem videas 2. lib. Paralipomenon. cap. 11. vers. 22. in fin. & ibi videbis etiam late, & pulchre qualiter hoc jus regnandi, & principatus competat primogenito, & quomodo fuit inductum, in quest. 27. & 28. & tene menti istam legendantem se in ista consuetudine, ad ea, quae dixi supra istam leg. in gloss. 1.

Et facit, quod si mater habens facultatem ad majoriam committat patri, quod ipse faciat, quae non dicitur voluntas captatoria sed intelligatur, quae faciat in filium majorem masculum, prout moris est.

Ex quo similiter potest decidi alia quaestio, si videlicet mater committat patri, & filio majorem talem potestatem: an fieri possit per eos majoria in ipsum filium majorem? Et videbatur quod non: quia filius non potest se ipsum eligere, cap. in scripturis 8. quest. 1. cap. per nostras, de jur. patro. facti, quod notat Bald. in l. ordo colum. 2. vers. quare, data est potestas creditori, ut possit vendere cui velit, C. de executione rei judic. text. & ibi Bald. in leg. & qui sub imagine, C. de distractio. pigno. sed contrarium credo atenta dicta generali consuetudine, & mente matris, & quia pater est, qui cum eligit, & ipse potest assentire juxta not. per doct. signanter Joan. de de Imol. in cap. cum in jure, de electio. quidquid in contrarium voluerit gloss. 1. ibi.

Sed pone, quod mater fecit majoriam in filium, quem pater elegerit, pater tamen nullum elegit, an videatur facta in filium majorem? Et videtur, quod sic, ex praedictis, cum ista sit consuetudo Hispaniae, quae semper in successione majoris honorat primogenitum, ut ipse solus succedat, ut etiam in simili tradit Andre. de Ifern. in cap. 1. §. si de quo, de gradi. succ. in feud. & tali consuetudini semper est inherendum, argum. leg. si servus plurium, §. fin. ff. de legat. 1. leg. fideicommiss. §. si seruo, & ibi Bald. ff. de legat. 3. ubi Bald. notat, quod illud praesumitur quis velle, quod

est consuetum, neque obstat leg. cum quidam ita fideicommissum, ff. de legat. 2. imò potius facit pro ista parte, cum ex natura rei ad unum tantum, & non ad plures debent venire bona majoris, & si ibi in defectum non eligentis, lex vult, quod omnes habeant, sic & in praesenti quaestione dicendum est ex mente, l. & consuetudinis, quod unus tantum, & ille qui major est natus habet majoriam, facit cap. licet, de voto, & leg. cum pater, §. pater pluribus, ubi filio majori, ff. de legat. 2. Bald. in leg. cum antiquioribus, C. de jure deliberand. in 10. argum. pro parte secundo geniti, facit etiam, leg. in successione, C. de decurion. lib. 10. secundum intellectum Odofr. si tamen pater cum talis fuit data facultas eligeret alium filium, & non majorem teneret electio, & major excluderet, facit cap. 1. §. & quia vidimus, ubi in quem dominus vellet, de bit qui feud. dare possit, & quod ibi Bald. notat circa fin. versio. extra quaero, & sequitur ibi praepositus, & quia alias nihil operaretur facultas ad eligendum, si major de necessitate esset eligendus, facit leg. 2. ff. de option. legat. & leg. 1. in princip. & per totum, ff. de assign. libert. Cogita tamen, an possit hoc limitari, & intelligi, quando pater ex juxta causa moveretur ad eligendum potius filium secundum, vel ulteriorem, quam primogenitum: & quod secus videtur, si ex odio injusto contra primogenitum moveretur: nam ut bono viro non malevolis mater videtur talem facultatem marito dedisse, & confert ad hoc, quod notat Paulus de Castr. consil. 179. in causa quam magnificus dominus, colum. 3. 1. volum. & confert satis ad praedicta, quod notabiliter decidit Guid. Papae in quest. Delphinatus, quest. 508. incipit, factum est pactum, ubi dicit, quod si in contractu matrimoniali factum sit pactum, quod pater dabit tale castrum filio primogenito, seu alteri, ex ipso matrimonio nascituro, si maluerit pater, & postea plures filii nascantur, & pater decedat nullo alio declarato, quod primogenitus habeat insolidum dictum castrum, & non admittentur cum eo alii filii: & ibi respondet ad dictam leg. cum quidam, & ad leg. cum pater, §. penult. ff. de legat. 2. ex quo inferre, quod si promissit facere majoriam in primogenitum, vel alium quem maluerit, de talibus bonis, quod nulla alia declaratione sua voluntatis per eum facta majoria veniet in primogenitum, videas ibi per eum, qui adducit bona fundamenta.

(14) Acacescieron. Vide de his latè, in dist. tractatu juris primogeniturae, lib. 2. quest. 14. ubi plura in hoc adducuntur cur expedientius sit Regem assumere per successionem, quam per electionem.

(15) Hijo varon. Nam si hic esset (licet nativitate posterior) excluderet filiam primogenitam, ut hic habetur, & not. Bal. in leg. in multis, in princ. ff. de stat. homin. & vide Abb. in cap. dilecti, de arbit. & facit ista l. quod facultas data a Rege ad faciendum majoriam in unum ex filiis, vel filiabus, quod stante filio, non poterit fieri in filiam, & faciunt quae notat Bart. in leg. juxta ead. col. 2. ff. de oper. liber. & in leg. barades mei, §. cum ita, ff. ad Trebell. & dixi in leg. 1. tit. 13. 6. Partit.

(16) La hija mayor. Et sic inter filias est locus primogeniturae in Regno, quid autem in aliis, vide in dist. tract. lib. 1. quest. 20. & quare primogenita Regis Francia filia, non succedit in Regno, vide ibi quest. 22. & potuit consuetudo disponere de successione talium dignitatum, & ista consuetudo tam de facto, quam de jure servatur, ut succedant filiae in Regno,

Reyno. E aun mandaron, que ti el hijo mayor muricse, ante que heredasse, si dexasse hijo o hija, (17) que ouiesse de su muger legitima, que aquel, o aquella lo ouiesse, e

no, ut tradit Bald. 2. volum. consiliorum, consil. 275. incipit, quod pro regul. n. 4. cap. significavit, de rescript. cap. licet de uero, & semper intelligas tam de filio, quam de filia, quod debent esse legitimi ex legitimo matrimonio, ut vult ista lex, & leg. filium desinimus, ff. de his qui sunt sui, vel alieni juris.

Quid autem si per aliquam dispositionem fiat majoria simpliciter, & iubeatur, quod veniat in filium majorem, & in defectum filii, in filiam: si venit majoria in filiam, quæ habet filium naturalem, talem qui sibi succedere potest, an succedet etiam in majoria? Et videtur text. quod sic, cum gloss. ibi in leg. patrona, ff. de bonis libertorum. Quod tamen non procedit in personis consuetis in dignitate, juxta leg. ex facto, §. si quis rogatus, ff. ad Trebellian. vide quæ dixi supra.

(17) Si dexasse fijo o hija. Et sic ista l. tollit illam dubitatissimam questionem veterem, quam propter ejus dubietatem Otho Imperator casu gladiatorio dirimendam esse judicabit, quod & actum est, & nepos filius primogenitus victoriarum reportavit, ut refert Jafon. in leg. maximum vitium, C. de liber. præter. colum. 2. & in leg. si potest, ff. de acquirend. hæreditat. colum. 5. & in omnibus majoris etiam extra successione Regni, ita decisum est in ordin. Tauri. leg. 40. & per istam l. Partit. ita decidit Paul. de Castr. in causa quadam eujusdam majoris Hispanen. ut patet ejus consil. 164. 2. volum. incipienti, in præsentis causa, qua vocatur majoria Hispanensis, ex ista lege filius, vel filia primogenita præmortuæ præferretur avuncule suæ, secundum genitricem, tenet Bald. 2. volum. consiliorum, consil. 275. incipienti. quod pro regul. n. 5. ubi retulit notata per eum in leg. cum antiquioribus, C. de jur. deliberand. & dixit, quod persuaderi potest, quod jura primogenituræ solvantur morte, cum primogenitura non possit esse extinctio proprio subiecto, argum. leg. qui libertinus, §. si posthumus, ff. de oper. liber. & leg. si libertus, ff. de bon. libert. & ibi refert, quod in Regno Angliæ contrarium servatur: scilicet, quod filia primogenita præferatur: & in quibusdam aliis provinciis, & ut videt hoc ita servatur in Hispania. Et procedit, quod in ista lege habetur, non solum quando filius major fuit mortuus, imò etiam si vivat, habeatur tamen pro mortuo, ut quia commisit delictum, ita quod non potest succedere: nam & tunc potius suo filio nepoti possessoris majoris debetur majoria, quam patruo, per text. in leg. etiam, §. si deportatus, ff. de bon. libert. si rament filius major esset apud hostes, tunc propter spem postliminii eo vivo non deferretur nepoti, text. ibidem.

Sed pone, quod pater fecit majoriam in filium majorem, & ejus descendentes masculos, & in eorum defectum in filium secundum, & in ejus descendentes, non repetens de masculis. Contingit, quod filius major habet filiam, secundus etiam habet filiam, deinde moritur secundus filius, & postea primus, filia secundæ petit majoriam, dicens, non fuisse, quoad eam repetitum de masculis, & quod filia primi debet excludi: quia vocando masculos feminam videtur excludisse, filia vero primi filii dicit, non esse verisimile, quod voluit præferre filiam secundi filii, filia primi queritur quid juris? Et pro filia primi facit ista l. Partitarum cum dicit, o hija, & que not. Bal. in leg. Gallus, §. etiam si parente, ff. de liber. & posthum.

Et quod qui succedit in locum primogeniti, possit sine mendacio se dicere primogenitum, est optimus text. in cap. quaritur, §. item opponitur 22. quæst. 2. & facit ista l. ad dictum Bald. in proemio, decreta. Rex pa-

non otro ninguno. Pero si todos estos fallacieffen, deue heredar el Reyno el mas propinco pariente, (18) que ouiesse, seyendo

ome

cificus, colum. 2. versio. Rex potest determinare in vita sua, & potest induci ad multa.

Et etiam ex ista l. potest sumi argumentum ad questionem, an habens facultatem Regiam ad faciendum majoriam in filium, possit eam facere in nepotem? Nam videtur, quod sic, si deficiat filius, ut fieri possit in nepotem, argum. hujus l. pro quo etiam facit, quod notat Bald. in §. similiter, quib. mod. feud. amitta. in fin. in contrarium tamen videtur text. in leg. Gallus, per totam leg. ff. de liber. & posthum. prout declarat Bart. in leg. liberorum, colum. 2. ff. de verborum significatione, quem etiam vide, colum. 1. si vero tempore impetratæ facultatis, starent filius, & nepos, non poterit majoria fieri in nepotem: nam in dependentibus ex gradu, vel affectione, appellacione filii non venit nepos, leg. jubemus, C. ad Trebellian. leg. Gallus, §. instituenti, ff. de liber. & posthum. ubi Bart. dicit leg. aliment. §. basilica, ff. de aliment. & cibarij. leg. quæstionum, & ibi Bart. facit, in 2. quæst. ff. de fund. instru. & per Joan. Andr. in addition. ad Specul. tit. de successione ab intest. in addition. magna ad finem, Cyn. in leg. 1. C. de adult. & istud nomen filius designat primum gradum, nepos secundum, leg. liberum, ff. de excusation. tutor. nam limitata licentia limitatum debet producere effectum, leg. in agris, ff. de acquirend. rerum domin. cum similibus, unde si Princeps dat facultatem faciendi majoriam in Petrum filium, non poterit illo mortuo fieri in alium, videtur de hoc casu, in leg. si ita quis, in princ. & ibi gloss. & Bart. ff. de testam. tutor.

Ex prædictis etiam videtur, quod habens facultatem Regis faciendi majoriam in unum ex filiis, quem vellet, non poterit pater facere duas majorias in duos filios, leg. qui solvendo 1. ff. de hæreditus institund. & si fecerit duas, valebit prima, L. qui solvendo non erat 2. ff. de hæreditus institund. quam commendavit Bald. in leg. 1. C. de edit. Divi Adriani. tollet. gloss. notabilis in leg. qui solvendo 1. ff. de hæreditus institund. In contrarium tamen, imò, quod ex dicta facultate possit facere duas majorias in duos filios, facit optime text. in leg. 1. in princ. & §. quamvis, ff. de assign. libert. & que notantur in leg. unum ex familia, ff. de legat. 2. & istud forte verius, & facit etiam dict. leg. 1. juncto §. quamvis, quod possit quis facere duas majorias in unum filium pro duobus filiis, autem vigore talis facultatis possit facere unam majoriam in filium, & aliam in nepotem ex eo? & videtur quod sic, quia cum totum exceptis alimentis poterit dari patri: sic & dividi inter patrem, & nepotem, argum. text. valde notabilis in leg. 2. cum princip. leg. sequentis, ff. de assign. libert. Cogita tamen, & vide quæ plenius dixi in leg. 32. tit. 9. 6. Partit.

(18) El mas propinco pariente. Etiam si esset in millesimo gradu, ut dicit Bal. in cap. unico, colum. fin. de feud. marchia. & si nemo sit, magnates Regni eligent Regem, & Papa confirmabit, secundum Bal. in cap. cum in magistrum, de election.

Et secundum hoc in Regno semper intelligitur majoria perpetua, & idem videtur in Ducatu, Marchia, vel comitatu, quæ regulari debent ad instar Regni, cap. præterea Ducatus, de prohibition. feud. alien. per Frederic. cap. cum non liceat, de prescription. tradit Paulus de Castr. consil. 164. incipit, in caus. majoria Hispanen. in aliis vero majoris, ubi cessat similitudo ratio, sæpe deficient, si vocaciones deficient, & bona erunt libera, secundum quod tradit Oldrad. consil. 21. Joann. Andr. in addition. ad Specul. tit. de testam. §. in primis, in fin. Paul. de Castr. in leg. ex facto, §. penult. in fin.

fn. ff. ad Trebellian. ubi plene tradit quod substitutio facta alicui, si decesserit sine liberis, expirat illo decedente cum filio, vel cum filiis, & dato, quod tales filii decessant sine filiis, non erit locus amplius fideicommissio, leg. cum uxori, C. quando dies lega. ced. leg. si quis hæredem, C. de institut. & substitut. leg. pater severinam, §. in fideicommissio ff. de condition. & demonst. & tradit læ Decius consil. 63. in causa isorum nobilium, de usufruct. & consil. 95. in 2. dubio Alex. consil. 43. vol. 3. Soc. consil. 270. 2. vol. & conf. 63. 3. vol. quod tamen procederet, nisi de mente disponentis contrarium apparet, ut læ & singulariter comprobat Francisc. de Curt. senior consil. 51. & Francisc. de Curt. junior consil. 121. ubi allegat casum famosum, & notabilem, in leg. unum ex famil. §. fin. ff. de legat. 2. ibi, & idem Princeps providentissimus, & vir religiosissimus cum fideicommissi verba cessare animadverteret, cum sermone pro fideicommissio rescriptis accipiendo: inducitur enim fideicommissum ex conjectura mente defuncti, leg. cum proponerentur, cum similibus, ff. de legat. 2. & adde Alex. consil. 64. incipit, difficultas dubitationis, §. volum. colum. fin. ubi refert illud consilium Petr. de Anchar. quando testator fecit plures gradus substitutionum.

Unde bene oritur hic quæstio, an si pater instituat filium, & disponat, quo si ipse, & ejus descendentes decesserint sine filiis, bona veniant in filium secundum, an ex hoc judicabuntur bona majoris, & subiecta fideicommissio? De qua quæstione vide per Bar. in l. sed & si sic, ff. de leg. 3. & in l. codicillis, ff. de usufruct. leg. in princ. vers. item hæc lex videtur facere, & in leg. centurio, colum. 12. vers. quæro ulterius, quid si testator, ff. de vulgar. & pupillar. cujus reolutio est, quod ex quo filii filiorum sunt gravati, videantur, & vocati, & honorati, & sic tenet fideicommissum, & secundum istam opinionem Bart. consuluit Alex. consil. 64. §. volum. incipienti. difficultas dubitationis præmissæ, licet non simpliciter ex hoc, sed etiam ex aliis ibi consuluit, ibique refert Raphaelem dicentem, quod hæc opinio est communis, & secundum dictam opinionem consuluit etiam Paul. de Castr. consil. 5. 1. volum. secundum novam impressionem incipit, quidquid dicatur. & ista etiam opinio placet Paul. de Castr. in l. filius familias, §. cum qui, ff. de leg. 1. licet ibi dicat doctor, communiter tenere contrarium, & etiam Decius consil. 270. dominus Reynal. colum. 1. dicit contra Bar. esse communem opinionem, & idem dicit consil. 421. & etiam Alex. consil. 105. 1. volum. ubi late per eum, & consil. 184. vers. & licet Bart. 2. vol. & 3. volum. consil. 24. de cuius dicti veritate, & ad ejus intellectum, & qualiter possit procedere, vide plene per Francisc. de Curte. seniore in dict. consil. 51. colum. 9. & 10. ubi adducit, quam plures qui tenuerunt opinionem Bar. & cum sit æqua opinio, quod sit tenenda in judicando, vide ibi late per eum, & magis indubie procederet, si aliquid aliud concurreret, quod voluntatem disponentis in hoc ostendat, vide, & ibi per eum.

Unde si aliquis faceret majoriam in filium, & ejus descendentes, & asserat se velle esse perpetuam, & adiciat quod si decesserint filius, & descendentes sine filiis, quod bona majoris perveniant in Titium fratrem suum, licet non repetat titulo majoris in perpetuum videtur, quod ita debet intelligi de mente disponentis, & facit tex. notab. in l. 3. ff. de fund. instru. & quod not. Joan. de Plat. in l. si quando 1. C. de bon. vacan. lib. 10. vel si dicat, quod vult, quod bona semper maneat in familia, vide gloss. in l. filius familias §. div. in verb. non possit. ff. de leg. 1. quando vero talia verba, vel similia non essent. Si quis faceret majoriam in filium majorem, & in ipsius defectum in alium filium: & sic in alios filios, & eorum descendentes, si contingat que omnes moriantur, expirabit majoria: neque succedet frater consuetus majoriticum, vide tex. & ibi Bal. in §. bis vero

de successio. frat. & quod not. Bal. in §. hoc quoque de successio. feud. colum. 1. vers. & not. pro intellectu erunt ergo in ultimo bona libera, ut possit ea cui velit relinquere l. qui solum, §. prædium, ff. de leg. 2. de natura tamen cujuscumque majoris, videtur quod debeat esse perpetua, quando aliud non repugnet per id quod not. Bal. in dict. cap. 1. de feud. marchia, & in §. hoc quoque in fin. de success. feud. l. 27. in ordin. Tauri, Decius consil. 85. colum. 2.

Sed quid si aliquis in dispositione majoris vocabit filios, & descendentes suos, & in eorum defectum proximiorum sibi consanguineum, & ex defectu descendendum majoria venit ad collaterales constituentis: & tunc reperitur nepos unus fratris minoris: & alius pronepos fratris majoris: quis istorum præferetur? Videtur quod nepos fratris minoris, quia proximior: per tex. not. in l. si libertus præterit. ff. de bon. libert. in §. si libertus, & quia isto casu pronepos fratris majoris non representat personam patris, ex notatis per Bar. & Paul. in authent. post fratrem, C. de leg. hæred. neque obstat, l. Tauri. 40. quia illa procedit independentibus à primo constituto.

Sed pone quod instrumento majoris cavetur, quod deficientibus filiis, & ceteris descendentibus, majoria deveniat in proximiorum de genere suo, an intelligatur de agnato, vel sufficiat, quod sit cognatus, & sic de genere ex parte matris? Et videtur, quod requiratur quod sit conjunctus ex parte patris, & de genere patris, per tex. & ibi Bart. in l. 1. ff. de jur. immuni. gloss. notabilis in authent. de incest. nup. §. 1. in verbo generi coll. 2. & per Joan. de Plat. in l. pen. C. de bon. vacan. lib. 10. & quia verbum generatio ab homine, vel a iure prolatum, debet intelligi de descendentibus ex linea masculina, non feminina, vide in cap. abicumque, de prenis lib. 6. & in cap. statutum, de hæred. eo lib. & tradit Petrus de Anchar. consil. 339. non Petrus de Anchar. & Florianus, &c. & quia inspecta mente loquentis videtur habuisse respectum ad agnationem, & ad personas per quas conservatur agnatio, ut patet in Evangelio Matth. Liber generationis Jesu Christi, &c. ubi non nominantur, nisi masculi descendentes ex masculo, ut tradit Paul. de Castr. consil. 100. 2. volum. incipit, viso quodam processu: in contrarium tamen videtur text. in leg. 1. ff. de lib. caus. ubi habetur, quod appellatione generis etiam cognati comprehenduntur: dicuntur enim cognati de genere, ut notat Bart. in authent. quib. mod. natur. effici. sui, §. ergo, collat. 7. Bal. in leg. 1. C. de probat. qui allegat text. & gloss. ibi in authent. de mand. princip. §. oportet, Anton. in cap. novit, per illum text. de judic. in 4. not. Paul. de Castr. in leg. 1. col. 1. C. de condition. inser. Joan. de Imol. in consil. 62. incipit, post exhibitum, ubi respondet ad omnia, quæ in contrarium adduci possunt, & idem Philippus Decius, alios etiam allegans, consil. 223. in casu propositio, colum. 2. & forte istud est de jure verius, nisi ex aliis apparet de contraria voluntate disponentis, ut quia jussit portare arma de genere paterno, & vocaretur nomine talis generis paterni: cum enim ista non cadant nisi in illis, qui sunt de illo genere, non videntur alii vocati: nam quibus non applicatur verba, non debet applicari dispositio, l. si servum, §. non dixit, ff. de acquir. her. Bal. in l. 1. vers. 4. opp. C. si quis univ. caus. vel ex aliis constat, habuisse respectum ad agnationem, & per prædicta potest etiam decidere aliqua quæstio, utrum, habens privilegium faciendi majoriam in unum ex sanguineis, possit illam facere in consanguineum, quem voluerit, sive ex parte patris, sive matris; & quia ex communi usu loquendi inter Hispanos omnes ex utroque parentem vocantur consanguinei, seu de Parentela.

Sed pone, quod maritus, & uxor fecerunt majoriam in uno instrumento, & instituerunt filium, & ejus descendentes ordine successivo, in quorum defectum vocarunt consanguineum propinquiorum, dicendo,

do, videlicet, veniat in defectum eorum consanguineus...

Sed pone retento eodem themate, quod maritus, & uxor expresse voluerunt, & disposuerunt, quod esset una tantum majoria semper: ita quod non potest verificari, quod supra dictum est, ut succedat duo unus in bonis viri, alter in bonis uxoris: imò unus tantum debet succedere, & tunc videtur, quod præferatur proximior consanguineus cuiusque ipsorum, leg. cum ita legatur, §. in fideicommissio, ff. de legat. 2. propter unitatem...

debet præferri? Et quia hæc quæst. assimilatur multum illi quæstioni de partu gemino, quis dicatur primogenitus, de qua tradit latè Joan. Cirier. in tractatu juris primogenitura, lib. 1. quæst. 6. 7. 8. 9. 10. & 11. ex ibi, & etiam ex alibi dictis, videtur diverse opinioniones in ista quæstione: nam aliquibus videbatur, quod ambo admittendi essent: cuius opinionis fuit Bal. in leg. ex duobus, in princip. ff. de vulgar. & pupilla. & in authent. ex testamen. C. de collat. colum. fin. ubi dicit hoc non esse novum: nam & duo leguntur simul administrasse imperium, ut notatur in cap. non autem 7. quæst. 1. facit gloss. in Clemen. Rom. in verb. Reges, de iurejurand. de quo vide, quod dixi in leg. 1. tit. 1. supra ead. Partit. idem vult, in leg. ex hoc iure, colum. 2. ff. de iust. & iur. & per leg. Divi fratres, ff. de iur. patron. & idem voluit in 1. constitutio, ff. veteris, in §. itaque, dicens, quod duo erunt in eadem sede, conjunctim jurisdictionem habebunt, hoc etiam tenent Angel. & Alexand. in dist. leg. ex duobus, in prin. ubi Alex. etiam dicit istam esse veritatem, quod uterque admittatur, per leg. 2. §. hereditas, ff. de suis, & legit. hered. & leg. cum inter, C. de fideicommissa. liber. eandem opinionem tenet Felin. in cap. S. Crucis, & de rescript. colum. antepen. & Jason. in leg. si extraneus, ff. de condit. ob caus. colum. 4. alii vero tenuerunt, quod nemo eorum fit admittendus, & quod invicem se impediunt, & huius opinionis fuit Joan. de Imol. in dist. leg. ex duobus, per leg. si fuerit, ff. de reb. dub. & idem videtur voluisse Joann. de Imol. in cap. indicante, de testam. in quæstione de duobus currentibus ad bravium, qui eodem tempore pervenerunt, quod nullus admittatur, & concursu se impediunt: alij dixerunt recurrendum esse ad iudicium sortis, ut tradit Joan. Andr. in addition. ad Specul. in rubric. de feud. ipse tamen tenet ibi aliam opinionem, scilicet, quod si locus gratificationis, per leg. si qui servum, §. si inter duos, ff. de legat. 2. & huius opinionis videtur fuisse Bald. ibi contrarius in leg. in quibus, in 1. lectura vers. materia huius leg. C. de secund. nupt. Francisc. tamen de Aret. in d. leg. ex duobus, dicit, quod superior debeat præferre illum in Regno, qui sit magis idoneus, & sufficiens, argum. leg. si plures, ff. de accusatio. cap. si duo, §. fin. de procur. lib. 6. si vero sint infantes, ita quod non potest apparere de majori sufficientia, tunc superior gratificabit cui velit, argum. cap. duobus, §. fin. de rescript. lib. 6. & dist. §. si inter duos, quæ dictus text. fit casus in contrarium: quia ibi ideo non statur affectioni, quia constat de ordine, & præsumitur voluntas ex ordine, ut ibi est de mente Doctorum, & signanter Paulus de Castr. sed in quæstione proposita constat de affectione, non vero de ordine: ergo stari debet affectioni, ex quo ordo illam non tollit. Tu tamen adverte pro responsione, quia hoc ultimam procederet, si sola uxor disposuerat, & fecerat majoriam, vel bona omnia fuerant ipsius uxoris: sed in quæstione prædicta uterque disponit: & bona de quibus disponunt, fuerunt tam viri, quam uxoris: & constat, quod voluerunt, quod semper esset una majoria indivisibilis: & si in isto casu præferremus affectionem uxoris erga suos consanguineos, defraudaretur vir in affectione sua erga suos: unde cum concurrat paritas affectionis, & invicem affectiones se confundant, leg. non solum, §. de uno, ff. de ritu nupt. & not. gloss. in cap. postremo de appellatio. de necessitate sumus extra casum affectionis, & in consideratione taciti ordinis, & sic præferendus videtur consanguineus viri, & satis est, quod non stantibus in pari gradu præferatur proximior, licet ex parte uxoris, data tamen paritate gradus, major consideratio est ex parte viri, ut præferatur eius consanguineus, quia videtur in ordine saltem sub intellectu præiatus.

Sed pone juxta istam leg. quod Rex, vel alius possessor majoria, qui defertur iure sanguinis, seu consuetudinis, vel alterius dispositionis, decedit relicta duobus consanguineis, in æquali gradu, quis eorum

ome para ello; (19) non auiedo fecho co-Partida II.

P

sa,

alter vero non (quod potest accidere respectu matrimonii contra di per Regem, vel Reginam) præferendus esse indistincte, qui descenderet à regali progenie, juxta id quod not. Bald. ubi supra, de feud. marchie. colum. 2. cum dicit, quod si moretur tota domus regia, & staret unus de sanguine antiquo, & non esset alius proximior, esto quod esset ille in millefimo gradu: tamen iure sanguinis, & perpetuo consuetudinis, succederet in Regno: si vero omnes, qui sunt in pari gradu, essent etiam pares ætate, & habilitate ad regendum, & sanguinis Regii, tunc probabilis videtur illa opinio, de qua supra in partu gemino, quod sit locus gratificationis, & quod superior eligat, & si Rex est liber, superior erit Papa, qui est super omnes, ut in cap. per venerabilem, qui filii supra, vel forte hæc gratificatio spectabit regnicolas Regni: & sic ad magnates, & populos Regni, ut tradit Bal. in dist. leg. ex hoc iure, colum. 2. ff. de iust. & iur. argum. leg. si duos, ff. de excusa. tut. per leg. si quis in gravi, §. utrum, ff. ad Syllaniam, per quod etiam facit, quod habetur infra eod. leg. 2. facit leg. si quis à filio, §. 1. ff. de legat. 1. & vide circa prædicta Petrum Jacob. in sua practica, fol. 97. alias super arbore Regum Francie, vel dic, & melius, quod præferatur ille consanguineus Regis, qui descendit à primogenito, & ita secundum ordinem geniture, licet alter æqualis in gradu sit major ætate juxta id, quod habetur in leg. 40. in ordin. Taurini, & facit leg. cum ita legatur, §. in fideicommissi, ff. de legat. 2.

Nota etiam, quod ista I. in istis verbis, cum dicit, et pariente mas propinquæ que ovissse, decidit illam quæstionem, in qua late involvitur consulendo Socin. 1. volum. in consil. 49. & tradit in leg. si cognatis, colum. fin. ff. de reb. dub. quod quando proximior vocatur per fideicommissum, intelligitur de proximiori ultimo decedenti, & non proximiori primi disponentis, videas ibi per eum; qui plura refert.

Sed pone, quod testator fecit majoriam in filium suum, & descendentes suos: & in eorum defectum in proximiorum consanguineum suum, & habeat consanguineum in 3. gradu, & alium ibi proximiorum in 2. & iste proximior genuit filium post mortem testatoris, & defunctus est: deinde moritur filius testatoris nullo descendente relicto, quis admittetur ad majoriam? Et videbatur, quod ille qui est in tertio gradu, qui erat jam natus: nam licet alius post natus sit in 3. gradu, & descendat à proximiori: non tamen videtur proximior, neque consanguineus defuncti, ut in leg. item prætor, cum duobus præcedentibus, ff. de suis, & legit. hered. leg. 1. §. si quis proximior, ff. und. cognat. tu dic contrarium: quia illæ leges loquantur in acquisitione hereditatis: secus est in aliis, secundum Bar. in dist. leg. item prætor, & in leg. Paulus 2. ff. de suis, & legit. hered. (19) Seyendo ome para ello. Facit, quod facultas ad majoriam non extenditur ad inhabiles, & nota bene hanc I. quod consuetudo, qui defert Regnum propinquiori, debet intelligi dummodo sit persona habilis ad regimen Regni, inhabilis enim habetur pro mortuo, vel nullo, leg. 1. §. fin. & ibi Bar. ff. de bon. poss. contra tab. ad quod etiam facit, quod dispositio etiam generalis, non includit personas inhabiles, ut in leg. ut gradatim, §. sed, & si lege, ff. de numer. & honor. & not. Bar. in leg. 1. §. nuntiatio, ff. de nov. ope. nuntia. & idem dicendum eadem ratione, si filius primogenitus esset inhabilis, veluti si esset demens, vel furiosus, ut etiam in terminis tenet Bal. in cap. 1. colum. 4. de success. feud. quando vitium est naturale, & perpetuum, quia secundum eum consuetudo intelligitur de eo, qui naturaliter nascitur habilis, si autem ex accidenti efficiatur demens, tunc dabitur ei curator, quia in persona sua radicatum est jus Regiæ potestatis, cap. gran-

di, de supplen. neglig. pralat. & in authent. hoc amplius, colum. 2. C. de fideicommissi, dicit etiam, quod si primogenitus est infanticus, potest dari Regnum secundogenito, ut fecit David: nam consuetudo de præferendo primogenitum, non debet interpretari contra utilitatem totius Regni, & idem dicit in leg. omnes populi, colum. 10. ff. de iust. & iur. quia beneficia legum capacibus scripta sunt, non incapacibus, & odiosis, argum. leg. Lucius; §. Lucius Titius damna. ff. de legat. 2. & idem voluit Socin. etiam in dignitatibus extra Regnum, consil. 47. 1. volum. in nova impulsionem ubi loquitur in majoria, & videndus est Joan. de Cirier. in dist. suo tractat. lib. 3. quæst. 4. ubi hoc limitat, & intelligit in inhabili ipso iure: tunc si esset indignus: & per sententiam privandus: nam tunc non fieret locus posteriori nato: sicut nec cæteris liberis accreteret portio prius nati: quæ non debet ipso iure, sed ab eo auferri: & in fideicommissum sola devolvitur, quæ tamen limitatio forsitan procederet in aliis majoribus sub Regno: & tunc consideretur usufructus in vita illius à quo auferitur, leg. si finita, §. de vitig. ff. de damno infecto. non vero in ipsa successione Regni: quia Regnum non consecratur: sed deferretur sequenti, qui isto de medio sublato succederet, quod & probatur in ista I. Partit. cum lubdit, e non auiedo fecho cosa porque lo devuisse perder, facit etiam, cap. alius 15. quæst. 6. dicit etiam dictus Carolus ubi supra, allegans Joann. Igneum, in disputatione an Rex Francie recognoscit imperatorem, quod etiam à nativitate demens succedat in Regno: sed deur curator: quia licet Regnum Francie (dicit ipse) non sit hereditarium patrimoniale, vel feudale: succeditur tamen iure sanguinis, & defertur proximiori sanguinis masculini in infinitum, quod dicit de jure esse verius, & utilius, si qua tamen necessitas rei, publicæ urgeret, fatetur, quod de consensu procerum & statum Regni posset aliter provideri: deferendo Regnum sequenti proximiori habili: allegat dist. cap. alius. Mihi vero videtur, quod à nativitate demens: vel alias inhabilis excludatur: quia in eo nunquam habuit locum jus primogenituræ, per istam leg. & per prædicta, si tamen demens, vel furiosus à natura haberet filium non dementem: is succedet loco patris sui. Bald. consil. 389. consuetudo, colum. 2. vers. item tunc primogenitum esse furiosum, volum. 2. Socin. consil. 47. volum. 3. Præpobit. Alexan. in cap. 1. de feud. marchie. licet contrarium dixerit Lucas de Pen. in leg. 1. colum. 3. C. de privileg. eod. qui in sacro pala. milit. lib. 12. Et idem esset, si primogenitus vocatus ad Regnum esset monachus, vel canonicus regularis, ut dixit gloss. notabilis in cap. scripsit nobis 27. quæst. 2. & Bal. in leg. Deo nobis, colum. 3. C. de Episcop. & cleric. & in leg. data oper. colum. 10. C. qui accus. non pos. ubi de canonico regulari, & in leg. si quis, §. talem, C. de secund. nupt. & Jacob. Alba. allegans dict. gloss. in cap. unico, de milit. vassal. qui arma belli, de pos. colum. fin. adde Bal. in cap. cum in magistrum, in fin. de elect. qui in hoc arguit ad partes, & 1. arguit, quod monachus succedat, quia monachus non tollit gratiam originis, argum. ff. de capi. dimin. leg. tutellas. Item gratia poli non tollit beneficium fori, leg. Deo nobis, C. de Episcop. & cleric. in contrario vero arguit, quod qui non potest habere proprium regimen, non potest esse commune, & ideo eo tanquam subdueto de medio, succedat aliud capax, & residet in hac parte: an vero ante professionem Rex, qui ingressus fuit monasterium retineat dignitatem, & jurisdictionem, & administrationem? Videtur quod sic argum. cap. beneficium, de regul. lib. 6. & tenet Alberic. in authent. ingressi. colum. penult. C. de sacrosan. eccl. & ibi